

Úvod do studia IM I – IMK001

(Sylabus v. 1 pro PS 2014)

Vyučující: Jakub Macek (jakub.macek@me.com)

Informace o konzultačních hodinách atd. najdete zde:

<https://is.muni.cz/auth/osoba/14931#vyuka>

Anotace

Kurz uvádí do problematiky nových médií. Cílem kurzu je zmapovat základní terminologii a tematické okruhy studií nových médií a technologické a textuální vlastnosti nových médií, přičemž důraz je kladen na zvládnutí základního pojmového aparátu, zahrnujícího koncepty digitality, hypertextuality, remediace a konvergence, virtuality a kybertextu. Součástí kurzu je osvětlení základních technologických a historických fakt spojených s novými médii.

Požadavky na zakončení kurzu

Kurz je ukončen **písemnou zkouškou**. Připuštění k této zkoušce je podmíněno četbou zadané literatury dokládanou **odevzdáním níže uvedených kritických rešerší**.

Závěrečný test

Písemná zkouška testuje znalost a pochopení literatury zadané k rešerším a literatury dále označené za povinnou. Při přípravě na závěrečnou zkoušku je rovněž doporučeno soustředit se na seznam klíčových termínů a jmen, který je uváděn vždy k jednotlivým hodinám.

Rešerše

Rešerše dokladují Vaši obeznámenost s povinnými texty, a tedy Vaši připravenost na hodiny. (Omluvy – s výjimkou skutečně závažných zdravotních problémů a pod. – nejsou akceptovány.)

Rešerši budeme rozumět souvislé a současně strukturované shrnutí obsahu textu – shrnutí, zachycující téma textu, jeho základní teze, klíčové periodizace, které text nabízí, typologie apod. Takže – ano, jde nám tedy o svého druhu výpisky (které se však snaží mít podobu poněkud reflexivnější), než o rešerši, jak jí chápou např. kolegové knihovníci.

- Stručnost (či naopak hloubka detailu) rešerše je dána jejím rozsahem – čím delší rešerše, tím jemnější informace do ní proniknou.
- Dbejte na to, abyste klíčové rysy textu (klíčové informace) neobětováli podružností.
- Náš rozsah je volnější (min. 3000 znaků), máte tedy možnost manévrovat.

- Pište rešerši s vědomím toho, že je určena člověku, který původní text nezná, ale přece má být schopen pochopit jeho poselství a odhadnout jeho charakter.
- Nepovažujte psaní rešerší za samoúčelný nesmysl – jde o jeden z mála rozumných způsobů, jak uchovat načtené texty v poměrně přenositelné a sdílené otevřené podobě (paměť je má tendenci být zoufale chatrná a selektivní). Je proto vcelku praktické se v nich pocvičit.

Jak rešerše odevzdávat?

- Rešerše vkládejte do odevzdávárny, která je otevřena v ISu.
- Pro každou ze tří vln odevzdávání je v odevzdávárně otevřena složka. Rešerše proto vkládejte do patřičné složky.
- Rešerše odevzdávejte vždy v samostatných souborech – co rešeršovaný text, to jeden soubor.
- Soubory **ne**vkládejte v komprimované podobě (tj. „zabalené“ do formátu zip, rar a pod.) – do úschovny je vkládejte ve některém z běžných textových formátů (doc, rtf, pdf).

Pozor!

- 1) **Po vypršení času pro odevzdání** (který ke každé vlně uveden níže) **budou složky v odevzdávárně automaticky uzamčeny** a již do nich nebude možno texty vkládat!
- 2) Studující zpracovávají a odevzdávají rešerše jako vlastní, samostatně odvedenou práci, jež dokladuje jejich vlastní četbu zadaných textů. **Kopírování cizích rešerší nebo nepřiznané vytěžování cizích online zdrojů je považováno za nepřijatelné a je hodnoceno jako podvodné plnění studijních povinností.** Trestem za takové jednání je vyloučení z kurzu, nebo předložení věci disciplinární komisi.

Sylabus kurzu

(Témata setkání, literatura k rešerším a termíny odevzdání rešerší.)

26. 9. 2014

Úvodní setkání

24. 10. 2014

Úvod do problematiky nových médií

Studia nových médií (New Media Studies)

Definice a typologie médií

Média optikou technologického determinismu – Marshall McLuhan

Média optikou sociálního konstruktivismu
Digitální média – technologické vlastnosti nových médií
Feldman
Manovich
Lévy
Technologický determinismus a sociální konstruktivismus

Klíčové termíny:

- Technologický determinismus
- Sociální konstruktivismus
- Analogová média
- Digitální média, digitální kódování, digitalizace
- Tony Feldman a jím definované vlastnosti digitální informace
- Lev Manovich a jím definované vlastnosti nových médií
- Pierre Lévy a virtualita, virtuální (a reálné a aktuální)
- Marshall McLuhan
- Raymond Williams

Povinná literatura (k rešerším):

- Lévy, Pierre. 2000. "Digitalizace čili virtualizace informací." Pp. 43-69 in *Kyberkultura*. Praha: Karolinum.
- Kůst, František. 2003. „Digitalizace.“ In *Revue pro média č. 5: Média a digitalizace*.
http://fss.muni.cz/rpm/Revue/Revue05/profil_kust_digitalizace_rpm5.pdf (17.9.2008)
- Lister, Martin a spol. 2009. „New Media: Determining or Determined?“ Pp. 77- 99 in *New Media: A Critical Introduction*. New York: Routledge.
- Manovich, Lev. 2001. "What is New Media?" Pp. 43-74 in *Language of New Media*. Cambridge: MIT Press.

**Termín odevzdání rešerší:
Středa 22. 10. 2014, do 18 h**

21. 11. 2014

Textualita nových médií

Kód / protokol

Kód jako netechnologické téma - kód jako regulativ (Lessig, Galloway)

Hypertext a hypermédia – teorie a historie hypertextu

V. Bush, T. H. Nelson, D. Engelbart, G. P. Landow, J. D. Bolter

Kybertext a virtualita

Espen Aarseth – teorie kybertextu

Pierre Lévy – virtuální, virtualita

Klíčové termíny:

- Kód, protokoly
- TCP/IP, strojový kód, ftp, html, pop3, imap
- Hypertext
- Hypermédia
- Multimédia
- Konvergence
- Bolter a Grusin a teorie remediace (a hypermediace a imediace)
- Vannevar Bush a Memex
- Theodor H. Nelson
- Douglas Engelbart
- Espen Aarseth a jeho teorie kybertextu (skripton, texton)
- Ludologie
- Narativita, narace, naratologie

Povinná literatura (k rešerším):

- Galloway, Alexander R. – Thacker, Eugene. 2007. "Nodes" Pp. **25-31 a 42-47** in *The Exploit: A Theory of Networks*. Minneapolis – London: University of Minnesota Press.
- Landow, George P. 1998. „Hypertext a kritická teorie – Hypertextový Derrida, poststrukturalista Nelson?“ Pp. **9-21** in *Biograph* (6).
- Švelch, Jaroslav. 2008. "Počítačové hry jako nová média." Pp. 8-35 in *Mediální studia*, r. 3., č. 1.

**Termín odevzdání rešerší:
středa, 19.11.2014, do 18 h**

5. 12. 2014

Sociální rozměr nových médií

Multimédia, konvergence a remediace

Bolter a Grusin

Technologická a kulturní konvergence a vztahy jednotlivých médií

Nová média a sociální a kulturní prostor

kyberprostor

virtuální světy

virtuální realita

Interaktivita

Rob Cover a interaktivita jako netechnologická vlastnost textu

Historie nových médií

Klíčové termíny:

- kyberprostor – William Gibson, John Perry Barlow, David Hakken
- virtuální realita
- virtuální světy
- interaktivita

- vztah autor / text / čtenář
- historie digitální médií: první digitální počítače, mainframe, tranzistor, mikročip, mikropočítače, osobní počítače
- nosiče digitálních dat – děrné štítky, magnetické pásky, magnetické disky (diskety), CD, DVD, flash paměti
- ARPANet, Internet a jejich historie

Povinná literatura (k rešerším):

- Cover, Rob. 2007. „Inter/aktivní publikum: Interaktivní média, narativní kontrola a revize dějin publika.“ Pp. 195-207 in *Mediální studia*, r. 2, č. 2.
- Bolter, Jay David – Grusin, Richard. 2005. „Imediace, hypermediace, remediace.“ Pp. 5-40 in *Teorie vědy*, XIV(XXVII).
- Flichy, Patrice. 2002. „New Media History.“ Pp. 1-11 in *Handbook of New Media: Social Shaping and Consequences of ICTs*. Ed. Lievrouw, Leah – Livingstone, Sonia. London: Sage.

Zvláštní zadání: sestavte na základě internetových zdrojů historickou linii vývoje nových médií (digitálních technologií), která bude zahrnovat 1) vývoj výpočetních a komunikačních technologií (počítačů a jejich klíčových součástí, datových nosičů a komunikačních techn., jako jsou mobilní telefony, apod.), 2) vývoj síťových technologií a 3) vývoj operačních systémů (zde s důrazem na období od 70. let do konce 90. let 20. stol.); historickou linii odevzdejte jako jednu z rešerší, a to s patřičným uvedením zdrojů.

**Termín odevzdání rešerší:
Středa, 3. 12. 2014, do 18 h**

Další povinná literatura k závěrečné zkoušce:

- Kobíková, Zuzana. 2003. „Hypertext.“ In *Revue pro média č. 5: Média a digitalizace*. <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/hypertext.htm>
- Macek, Jakub. 2013. „Užití.“ Pp. 128-147 in *Poznámky ke studiím nových médií*. Brno: MUNI Press.
- Macek, Jakub. 2013. „Artefakt/Text.“ Pp. 107-127 in *Poznámky ke studiím nových médií*. Brno: MUNI Press.
- Macek, Jakub. 2003. „Kyberprostor.“ In *Revue pro média č. 5: Média a digitalizace*. <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/kyberprostor.htm>
- Macek, Jakub. 2003. „Virtuální.“ In *Revue pro média č. 5: Média a digitalizace*. <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/virtualni.htm>
- Volek, Jaromír – Jirák, Jan – Köpplová, Barbora. 2006. „Mediální studia: východiska a výzvy.“ Pp. 8-20 in *Mediální studia* r. 1, č. 1.

Podpůrný studijní materiál:

- Macek, Jakub. 2013. *Poznámky ke studiím nových médií*. Brno: MUNI Press.
- Macek, Jakub. 2011. *Úvod do nových médií*. Ostrava: Ostravská univerzita.